

Detall de la fotografia: "Gran Via de les Corts Catalanes", 1910. AFB. Àngel Toldrà

PROPOSTA D'ACTIVITATS: ELS TRANSPORTS I ELS VEHICLES ABANS I ARA.

CICLE: Primària

OBJECTIU GENERAL:

Fer visible a la comunitat educativa el patrimoni fotogràfic de la ciutat que conté l'Arxiu fotogràfic de Barcelona (AFB), fent valdre el seu potencial pedagògic a partir de la descoberta de les fotografies del fons i de la pràctica per mitjà de diverses propostes didàctiques d'acord amb les imatges que s'hi conserven on l'aprenentatge serà principalment pràctic i a partir de les imatges.

OBJECTIUS ESPECÍFICS:

- Descobrir l'evolució històrica i social dels vehicles i els transports per mitjà del testimoni de les fotografies.
- Observar a partir de les imatges, aspectes concrets d'aquests, provocant l'anàlisi i el debat a l'aula.
- Apropiar a mestres i alumnes al llenguatge visual com a recurs per a l'aprenentatge.
- Introduir l'alfabetització visual com a recurs per a l'anàlisi, lectura i reconeixement de les fotografies.
- Promoure l'ús d'entorns i mitjans virtuals d'ensenyament/aprenentatge a l'aula.
- Visibilitzar i fer valdre els fons de l'AFB com a font de coneixement, enriquint la manera de mirar per entendre la nostra societat i el que ens envolta.

METODOLOGIA:

Aquest document està format per 9 activitats, podeu fer-les totes o triar alguna d'elles, depenent del temps que vulgueu invertir en el projecte. Abans de dur a terme cada activitat us recomanem veure les imatges proposades a la galeria d'aquest bloc temàtic, llegir els peus de foto, veure quina informació ens aporten, any de realització de la fotografia, lloc, autor, etc.

Les sessions s'estructuraran en quatre passos:

- a) Proposta, què farem?
- b) Com ho farem?
- c) Per què ho farem?
- d) Conclusions

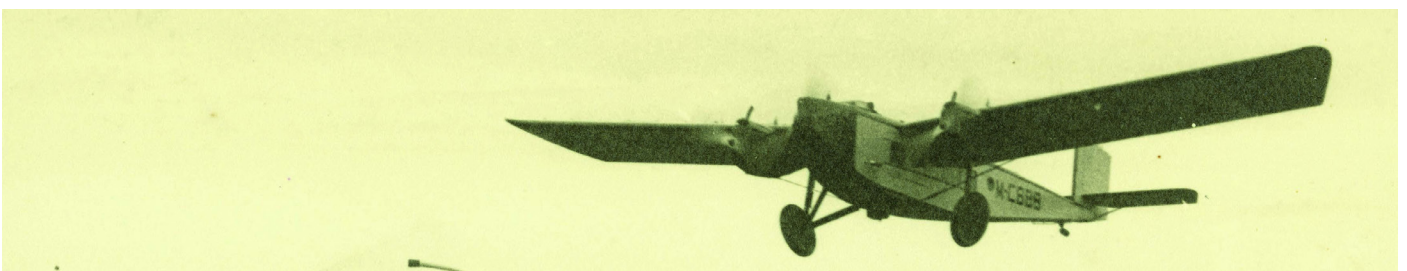
CONTEXT:

Els transports i els vehicles han evolucionat amb el desenvolupament de la cultura humana; en cada etapa històrica, la humanitat ha ideat algun sistema per moure's com també per transportar persones i bens, en la mesura de la seva habilitat tècnica, primer amb l'ajut dels animals, després amb la tecnologia mecànica i del motor. La industrialització de mitjans del s. XVIII seguida del maquinisme on les màquines van substituir el treball manual deriven en un canvi en les necessitats del transport en els vehicles d'ús laboral, i es produeixen una sèrie d'innovacions per l'expansió agrícola per la necessitat del transport i destinació de les mercaderies. Aquestes innovacions van revolucionar els transports i van permetre l'augment del comerç dins de les ciutats i entre les diferents localitats. Des de mitjans del s. XVIII, es produeix una millora en les vies de comunicació tradicionals, parlem dels ferrocarrils que s'utilitzava a les mines per transportar els minerals en vagonetes, dels vaixells de vapor que substitueixen als de vela.

Amb tot, cal destacar que el creixement urbà del s. XIX va ser propiciat pel desenvolupament industrial, els nous nuclis urbans, més grans, estables i professionalitzats, exigien un millor servei de transport per a l'increment de transaccions laborals i comercials. A la segona meitat de segle es van implantar les xarxes de transport que van evolucionar amb el desenvolupament tecnològic: els primers ferrocarrils i el sòl urbanitzable a Barcelona van imprimir una dinàmica urbana amb l'ocupació del pla i la creació de transport públic. Els òmnibus van cobrir la ciutat vella i el progrés va promoure les primeres línies suburbanes com el metro.

El transport exigia noves tecnologies: l'autobús s'incorporava progressivament a Europa i com d'altres ciutats, Barcelona feia construir els primers túnels de metro aprofitant les reformes urbanístiques, tot i que la xarxa d'autobusos i de metro no s'implantarien definitivament fins a la dècada del 1920, fins que la Guerra Civil va esquinçar aquesta progressió, desmantellant la xarxa d'autobusos i els tramvies es van mantenir, amb uns serveis molt afeblits. L'Ajuntament va municipalitzar el transport, amb l'increment de metro i autobusos, però l'expansió demogràfica i urbanística va fer desaparèixer la xarxa tramviària per manca d'inversió de futur. Posteriorment en les dècades dels anys 50-70 amb un creixement econòmic, (industrial, comercial i turístic del país), els transports de mercaderies i de persones van proliferar per carretera (cotxes, camions, ferrocarril), per mar (vaixells) i per aire (zepelins, globus, avions, o helicòpters) amb diversos usos també publicitaris o particulars.

La riquesa i diversitat dels transports és tan gran com les necessitats de l'activitat econòmica i social de cada lloc, multiplicant-se i evolucionant cada cop cap a models d'ús més sostenible i adaptats a les necessitats de la societat postindustrial, l'economia, les noves energies i dels individus.

Detall de la fotografia: "Primera línia espanyola Barcelona-Madrid. Aeroport de Muntades al Prat de Llobregat", 1927. AFB. Josep Gaspar.

ACTIVITATS

Activitat 1 (2 sessions)

1. Proposta, què farem?

L'activitat consisteix a observar i analitzar la galeria de fotografies que us proposem per aquest tema, ordenades cronològicament. Es poden dedicar dues sessions o més, o fer una selecció, per tal de veure-les detingudament i poder analitzar-les amb profunditat.

2. Com ho farem?

S'aniran passant les fotografies proposades a la galeria, en cada imatge trobareu un peu de foto amb una informació molt important, és interessant fer veure aquesta informació als i les alumnes per tal d'entendre que la seva funció és contextualitzar la fotografia i donar informació molt valuosa com el títol, la data, l'autor i en alguns casos la localització. En observar les fotografies és interessant anar generant preguntes a l'aula com:

- En quin any està realitzada la fotografia?, qui de la vostra família vivia en aquells moments: els vostres avis i àvies, besavis i besàvies potser, o més enllà els rebesavis, rebesàvies? Havien nascut els vostres pares ja?
- Reconeixeu aquest vehicle o transport? Coneixeu a algú que el tinguéis?, potser a la vostra família o entorn?
- Existeix avui en dia? A on el soleu veure?, a la ciutat, al camp, a la muntanya?
- El vehicle o sistema de transport que es veu a la imatge seriva per treballar, o per portar molta gent, o era d'ús particular?
- On és el vehicle: al carrer, o en un taller, garatge? Per on es desplaça: per una via, per terra, pel cel, pel mar?
- Veieu qui el condueix? És un home o una dona? Com van vestits? Porten un uniforme?

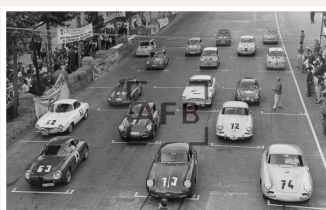
3. Per què ho fem?

Amb aquest exercici cerquem l'observació activa i acurada envers una fotografia, sobre les evidències que ens mostra una imatge d'arxiu i com llegir una imatge amb deteniment, ens aporta molta informació per arribar a conclusions sobre els aspectes socials, històrics que es desprenen de l'observació d'una fotografia d'aquesta tipologia, tant la informació que coneixem i identifiquem en la imatge, com la que desconexim i esbrinem a partir de l'observació dels diversos elements. També fer l'exercici de recórrer una galeria és molt interessant perquè provoca la comparació immediata i una visió general molt rica d'un mateix tema.

4. Conclusions:

És important fer una reflexió del que s'ha vist i les conclusions finals a les quals arriben els i les alumnes: Què els ha sorprès?, quins vehicles han desaparegut i perquè pensen que ha passat o si han evolucionat i encara són vigents? Són una necessitat?, compleixen alguna tasca? Fer-los observar com es mouen les persones, com es transporten les coses, quina importància i quin impacte té això...

Sortida de la cursa de potència lliure del trofeu Juan Jover a Montjuïc
Autor: Pérez de Rozas

Referència:
bcn000629
Data:
07/01/1963

Estació de França
Autor: Carbonell, Joan

Referència:
bcn001930
Data:
00/12/1934

Curses automobilístiques
Autor: Segarra, Josep Maria, Torrens, Pau Lluís

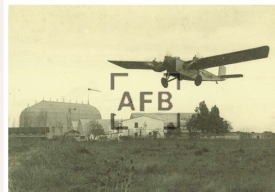
Referència:
bcn005368
Data:
23/08/1903
Resum:
IV Gran Premi Petreya Rellm. Cobas nº 6. Tàrragona, cobas nº 2. Establen Tort

Arribada dels Reis. Inauguració del Palau Reial.
Autor: Desarmengat

Referència:
bcn000027
Data:
00/12/1923
Resum:
Arribada dels Reis. Inauguració del Palau Reial. Antiga Plaça Diagonal. Diagonal

Aviació
Autor: Gaspar, Josep

Referència:
bcn000394
Data:
00/03/1927
Resum:
Primera línia espanyola Barcelona-Madrid. Aeroport de Muntadas al Prat del Llobregat.

Activitat 2 (2 sessions). Us la recomanem per Cicle inicial de Primària.

1. Proposta, què farem?

Un racó de treball dels vehicles i els transports, que construiran entre tots i totes, amb les fotografies.

2. Com ho farem?

Els demanareu treballar en petits grups, distribuint-los en diferents llocs de l'aula, i els donareu una selecció d'imatges impreses de la galeria, que serà diferent per cada grup, per exemple uns poden treballar els transports que funcionen per terra, per cel o per l'aire, o un grup pot treballar els camions i les furgonetes (de transport, de càrrega, o tràilers, o ambulàncies...), un altre grup els avions i els globus, un altre els cotxes, uns altres les motocicletes, uns altres les bicicletes i els tricicles,... perquè cada grup de treball construeixi el seu racó, que anirà creixent a mesura que duguin les seves aportacions, que incorporaran de forma autònoma.

Primer observaran les imatges de l'AFB, les estudiaran per aprofundir en el tipus de vehicle que han de treballar i en la seva evolució, abans de disposar-les en el seu racó i començar a crear-lo. Un cop penjades a la paret, han de posar-hi el títol i els demanareu que a casa revisin els seus àlbums familiars amb pares i mares, tot cercant si troben alguna imatge on surtin amb el seu vehicle familiar, o amb algun mitjà de transport, sigui del seu grup, o no, i dur-ne una còpia impresa a l'escola. Si la fotografia és del vehicle del seu grup, podran penjar-lo al seu racó, si és d'un altre, poden compartir-la amb l'altre grup perquè la pengi al seu.

També els hi demanareu que cerquin entre les seves joguines quines són vehicles i les duguin a l'escola, amb la mateixa finalitat, o els demaneu que les retratin i portin la fotografia a l'escola, per penjar-la. Poden també buscar en premsa escrita i retallar els vehicles que hi trobin. Tota aquesta recerca els farà més conscients de la diversitat i la importància dels vehicles en l'activitat social i els permetrà crear conjuntament un espai de record i observació visual permanent dels transports.

La voluntat és que el racó de treball vagi creixent amb les seves aportacions i a mesura que van enganxant les fotografies, poden anar canviant-les d'ubicació si volen, recomponent el racó amb l'objectiu de dinamitzar i afavorir la participació activa de l'infant en la construcció del seu coneixement.

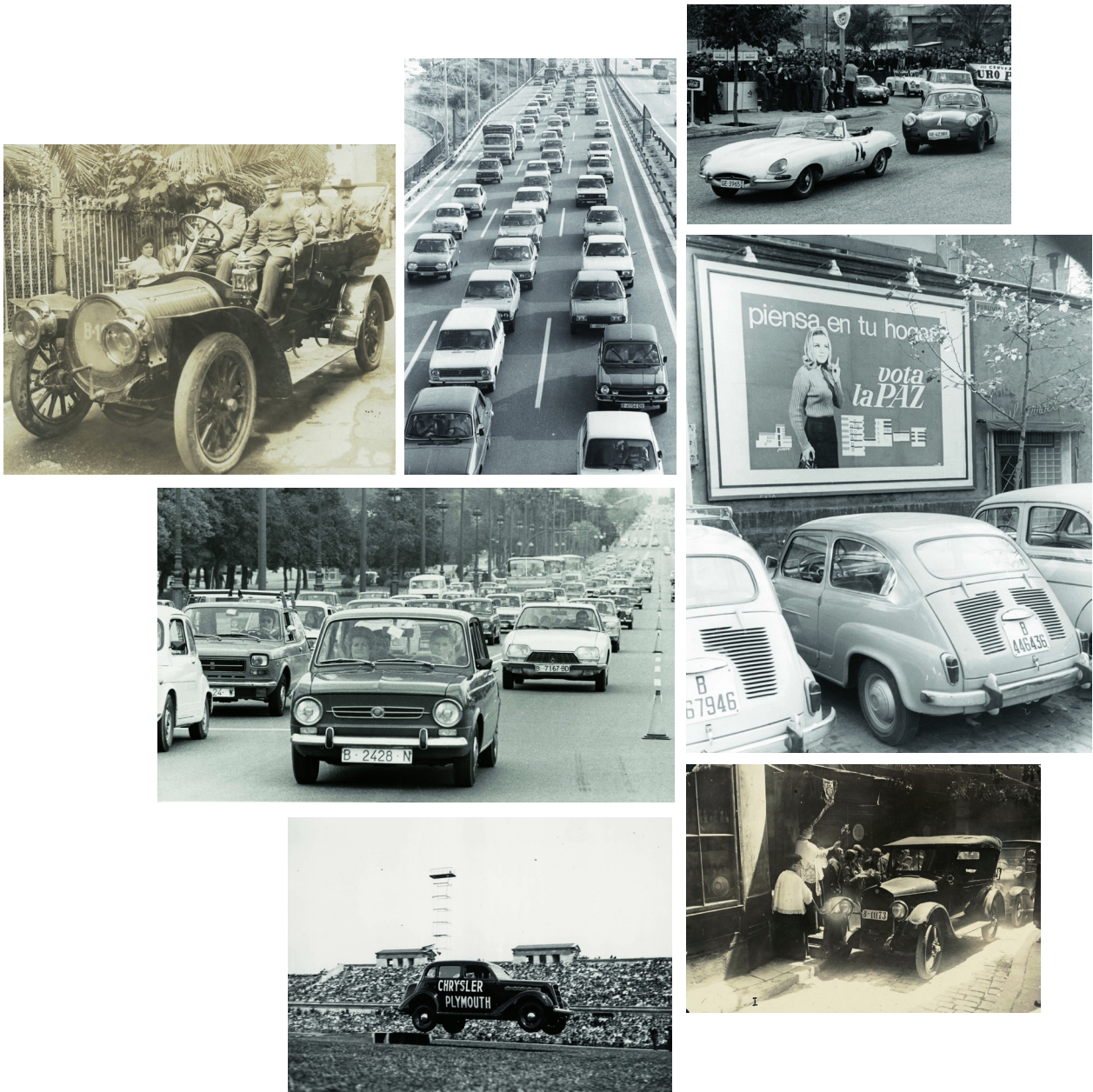
3. Per què ho farem?

El treball per racons és una metodologia que proposa delimitar diferents espais dins de l'aula, on els i les alumnes puguin realitzar de manera simultània diverses activitats de tipus cognitiu, manipulatiu i simbòlic. Aquesta proposta vol estimular la seva capacitat d'observació, associació i d'organització, a partir del reclam de les imatges. Aquesta manera de treballar més creativa i flexible, els permet construir un racó que pot anar canviant en el temps, poden incorporar o eliminar imatges o elements en diversos moments, poden intercanviar fotografies amb els racons dels altres infants, també veure i observar amb deteniment cada dia un dels racons-, on el rol del mestre serà estimular la compilació d'imatges, dinamitzar els aprenentatges i incentivar l'exploració de tots els racons d'aprenentatges.

4. Conclusions:

Fer una visita conjunta als diferents racons, per descobrir les imatges que hi ha, els diferents materials aportats per cada grup, així com observar i comparar les fotografies, els vehicles, els entorns, les situacions o els moments en què es van fer cadascuna, pot ser un treball molt enriquidor, que afavoreixi la conversa, el reconeixement i la comparativa de cada racó com un treball col·lectiu, que permetrà també extreure'n conclusions i analitzar què aporta cada imatge i cada element i la seva ubicació en l'espai del racó.

Veieu alguns exemples de fotografies del mateix tipus de vehicle, procedents del fons de l'AFB, que podria incloure's en un racó de treball:

D'esquerra a dreta i de dalt a baix:

"L'automòbil de Ramon Casas", 1908.AFB. Frederic Ballell.

"Tornada de vacances", 1980. AFB. Pérez de Rozas.

"Automobilisme", 1963. Pérez de Rozas.

"Setmana Santa. La Diagonal plena de cotxes que surten de Barcelona", 1976. AFB. Pérez de Rozas.

"Cartell pel referèndum", 1966. AFB. Pérez de Rozas

"Un Chrysler Plymouth, conduit per Miller, fa el salt de la mort, a 100 km/h", 1935. AFB. Pérez de Rozas.

"Festa de San Cristòfor", 1925. AFB. Vives.

Activitat 3. Proposem fer 1 sessió, que es pot repetir en diferents moments al llarg del trimestre.

1. Proposta, què farem?

Llegirem fotografies. De la mateixa manera que llegim un text, podem llegir les fotografies. Proposem endinsar-nos en la lectura d'una imatge fotogràfica, l'observació i assimilació de la informació continguda en aquesta com si fos un text, fent un recorregut visual.

2. Com ho farem?

L'activitat proposada consisteix a triar una fotografia per alumne de les que mostra la galeria, idealment imprimir-la i llegir-la com un text d'esquerra a dreta i de dalt a baix, resseguint amb el dit la imatge i cada detall que hi conté. Es poden utilitzar lupes per a ampliar els detalls. Es pot realitzar de forma individual o en petits grups i compartir les observacions per enriquir la lectura.

Un cop observada amb detenció, fer una descripció del que conté la imatge de diverses maneres:

- a- En forma d'inventari: Fer una llista de coses objectes i persones que conté la fotografia.
- b- Descriure la fotografia breument.
- c- Descriure el que hi ha al voltant de la imatge i no veiem, què us imagineu que hi podria haver?
- d- Observar i escriure en quin moment del dia s'ha fet la fotografia i a on, a partir de l'observació directa de l'escena i la contraposició amb les altres imatges de la galeria.

3. Per què ho fem?

Llegir i practicar la lectura de les imatges ajudarà a comprendre-les millor, a extreure'n la informació que hi contenen, i construir la capacitat d'una mirada atenta i crítica amb allò que veiem. Té la voluntat de consolidar una visió en els infants que sigui més profunda, que dediqui més temps a l'observació i assimilació, en unes generacions molt avesades a la saturació d'imatges i a la immediatesa dels missatges visuals, també és una forma de fer-se més seva la imatge, el seu significat, de donar-li valor.

4. Conclusions:

Fer exposicions orals a classe de les diverses descripcions realitzades individualment, amb la imatge que hagin escollit projectada, per compartir-la amb el grup, i que tothom l'observi mentre el company o companya exposa la seva descripció; és un bon exercici per practicar l'exposició oral, com també establir vincles entre alumnes i fotografies, que senten més properes quan les escullen, llegeixen i els provoquen alguna emoció o record, és molt interessant establir relacions entre imatges i conceptes, també a partir de les preguntes i aportacions del grup.

"Diari de Barris", Institut Doctor Puigvert. MNAC.

Activitat 4 (2-3 sessions). Us la recomanem per Cicle mitjà i superior de Primària.

1. Proposta, què farem?

Fitxes identificatives dels vehicles i dels transports per classificar-los i fer un estudi exhaustiu adaptat al cicle educatiu.

2. Com ho farem?

Treballant en petits grups, els demanarem que surtin al carrer 2-3 de sessions, segons el criteri dels i les mestres, per observar i retratar els vehicles i mitjans de transport que trobin, en els entorns dels centres escolars i en els barris o zones on viuen. Si són cursos del Cicle superior poden moure's autònomament o fora de l'horari escolar, pel barri, el poble o la ciutat, per fer la recerca fotogràfica.

Un cop feta aquesta compilació d'imatges, treballarem a l'aula revisant-les i escollint les que descriuen visualment de forma acurada els vehicles; si cal, repetiran les fotografies que no els mostrin prou bé.

Finalment i per grups, decideixen i escriuen el llistat d'aquests transports, i proposem fer una fitxa identificativa de cadascun, a la manera que ho fan els arxius: poden confeccionar-les manualment escrivint i enganxant la imatge o digitalment component el document a la pantalla per imprimir seguidament. Cada grup ha de crear un conjunt de fitxes a mida Din A4, amb la fotografia i les dades corresponents per descriure-la i identificar-la: Títol, data, localització, autor, breu descripció... tot en funció del cicle i el criteri dels i les mestres.

Els podeu mostrar exemples d'algunes tipologies de fitxa, com les que veureu seguidament, també podeu buscar conjuntament d'altres maneres de classificar, com a exercici de recerca.

Fragments de les fitxes explicatives de la web de l'AFB, que apareixen quan entreu al següent enllaç:

<http://afb.accon.com/afb/ficha.asp?id=666&type=1> un cop us hàgiu enregistrat i buscat una fotografia (veure activitat 9).

Rally de cotxes antics Barcelona-Sitges
Autor: Pérez de Rozas

Referència:
bcn000909

Data:
25/02/1979

Resum:
Rally de cotxes antics Barcelona-Sitges

Opcions de compra:

Seleccionar	Qualitat	Preu
☐	A3 300 dpi RGB	277,80 €
☐	A4 300 dpi RGB	194,50 €
☐	A5 300 dpi RGB	125,00 €
☐	A6 300 dpi RGB	89,50 €
☐	WEB 72 dpi RGB	89,50 €

[Afegir a la cistella](#)

Sol·licitar per ús no comercial

Seleccionar	Qualitat	Preu
☐	A3 300 dpi RGB	4,75 €

[Afegir a la cistella](#)

3. Per què ho farem?

Perquè compilar, endreçar, classificar, o datar les fotografies, requereix observació, rigorositat i mètode, fer d'arxivers de les seves imatges els ajudarà a descobrir o consolidar aquesta feina d'identificar, per saber ubicar i entendre un document actual, recent o passat, fotogràfic com els de la galeria d'imatges o d'un altre tipus com escrits o plànols, i per tant a aprofundir-hi i valorar-lo més.

4. Conclusions

El principal objectiu és animar als i les estudiants a descobrir la seva capacitat per observar, retratar, i endreçar imatges amb una finalitat, construint un petit arxiu de documents visuals i posar-los en orde per fer-los valdre, aportant tota la informació visual i textual possible. Mitjançant aquest exercici i compartint les seves fitxes amb la resta del grup, aprenen a situar les fotografies i a ser acurats en l'ordenació i la conservació dels materials. El format de fitxa fa molt senzilla la posada en comú i la comparativa entre les diferents imatges i maneres d'endreçar-les i identificar-les.

Activitat 5 (2 sessions)

1. Proposta, què farem?

Acolorir fotografies. Aquesta va ser una tècnica molt utilitzada en el retrat quan encara no existia la fotografia en color. Els estudis de fotografia donaven aquest servei, per tal d'aportar més realisme a la fotografia. Nosaltres utilitzarem aquesta tècnica amb la voluntat d'observar en profunditat les imatges mentre les intervenen, integrant les fotografies en blanc i negre, apreciament la seva riquesa de tons de blancs, grisos i negres, per anar incorporant-hi el color, amb els canvis visuals i perceptius que comporta, estimulament també la seva creativitat, incentivant que potenciïn els trets que més els criden l'atenció, que trobin la seva manera d'aplicar el color a la imatge, que entenguin la transparència, la suma dels tons, etc. apropiant-se aquella fotografia que reinterpretaran per mitjà de la seva intervenció.

2. Com ho farem?

Imprimirem una fotografia per alumne de la galeria d'imatges del tema, en format A4 (idealment cada alumne en pot escollir una, si hi ha coincidències és interessant veure les diferents intervencions), millor si es pot imprimir sobre cartolina blanca i utilitzar aquarel·les, si no, els llapis de colors o d'aquarel·la poden servir. És important fer-los conscients de les característiques dels colors, les seves tonalitats i sensacions associades, perquè alteraran la percepció de la imatge fotogràfica original. Han de valorar quina és la seva intenció en la incorporació del color a la imatge.

3. Per què ho fem?

Posar color a una imatge és un excel·lent exercici per a observar-la en profunditat i recórrer tot el seu espai físic, també com a pràctica per treballar la creativitat i l'expressió, fomentar l'atenció sostinguda, treballar la motricitat fina i connectar amb les imatges.

4. Conclusions:

Com a cloenda proposem recollir les fotografies acolorides i fer-ne una mostra a l'aula per tal de fer una observació i valoració comunes i extreure'n conclusions, els hi podeu preguntar si l'exercici d'acolorir una imatge ha fet que tinguin una observació més activa sobre aquesta, o si li ha donat un altre caire a la fotografia...

Fotògraf i acoloridor desconeguts, fotografia de David Clark conduint el dray del Northcote Borough Council, c. 1910, North Auckland Research Centre, Auckland Biblioteques, N0101008

Activitat 6 (2-4 sessions)

1. Proposta, què farem?

Un collage fotogràfic a partir de les imatges de la galeria. Podem fer un treball individual o col·lectiu en forma de mural. Es pot treballar en petits grups i fer diferents murals a l'aula, segons valorin els i les mestres.

2. Com ho farem?

En el treball individual, donarem a cada alumne un parell de fotocòpies en format DIN A4 de 2 fotografies de la galeria, per treballar a sobre d'un paper en blanc, fent un collage fotogràfic utilitzant elements de les diferents imatges.

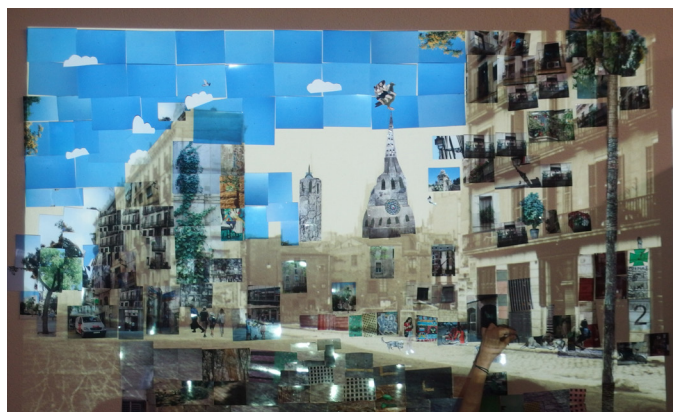
En la primera sessió cal observar les fotografies per separat i deixar fluir la imaginació, fer associacions, construir un nou imaginari... decidint què explicaran amb la nova imatge, provar què sorgeix de la unió d'aquestes. Per exemple, retallant diverses persones, vehicles, entorns, que hi apareixen, dotant-los d'un nou significat o funció, disposant-los en el mateix espai, aïllant o repetint elements de cada fotografia per compondre la nova imatge, remarcant allò que els crida l'atenció, inventant una petita història visual que acompanyi aquesta transformació, posant un títol suggerent, retallant, component, i construint una nova fotografia.

Els podeu ajudar plantejant-los-hi qüestions com què volen mostrar en la nova imatge?, què els hi interessa o volen recuperar de les anteriors fotografies?, per què?, si hi ha algun element a destacar en la nova composició?, com endreçar els nous elements en la imatge final?...

Fent fotocollage al taller "Fotoseqüències 2021: "Margaret Michaelis. Cinc dies pel barri Xino" a l'AFB.

En la versió col·lectiva, seguint les mateixes pautes, els animarem a treballar en petits grups, repartint-los també 2-3 imatges impreses diferents per cadascú, que hauran de posar en comú, per tal de construir-ne una de nova que tingui sentit pel grup.

Fent fotocollage al taller "Fotoseqüències 2019: La ciutat dels passatges. Abans de la Via Laietana" AFB.

La confecció d'aquest treball de collage fotogràfic, individual o col·lectiu, pot desenvolupar-se en dues o més sessions segons decideixin els o les mestres. Idealment en la darrera sessió de treball haurien de penjar a l'aula o en algun lloc de l'escola els treballs individuals o els murals per compartir-los.

3. Per què ho fem?

La voluntat d'aquesta proposta és observar amb deteniment les fotografies, i més enllà del missatge d'aquestes, crear un nou significat i una nova imatge, ser-ne autors i autores, incentivant la capacitat d'imaginació i "d'escriptura" amb les fotografies, fomentant la creativitat i el treball intuïtiu, no tant racional, descomponent per tornar a compondre de manera distinta.

4. Conclusions:

Fer una exposició a l'aula amb les obres resultants, on els i les alumnes parlin i comparteixin el seu procés amb la resta, pot ser molt útil per tal de fer una observació i valoració comunes, extreure'n conclusions i analitzar què aporta la nova imatge creada, quins aspectes recupera, emfatitza, canvia o matisa...

Activitat 7 (2-4 sessions)

1. Proposta, què farem?

Proposem un projecte d'investigació dins les famílies, per esbrinar quins vehicles han tingut els seus antecessors en el decurs del temps, observant-ne similituds i diferències i observant la seva funció: com es desplaçaven per la ciutat o el camp els avis, els besavis, els seus pares, mares o germans, o algun altre familiar. Podem posar-los com a exemple algunes imatges de carros, cotxes antics, bicicletes, motocicletes, camions, o en l'entorn marítim barques, p. ex., fer-los observar quins vehicles empraven per al desplaçament laboral i com han canviat, si són d'ús particular o públic, per quin espai es desplacen, amb quins mitjans han viatjat ...

2. Com ho farem?

En una primera sessió, els i les alumnes generen a l'aula un qüestionari de forma col·laborativa en petits grups, després el compartiran amb el grup sencer. Amb aquest qüestionari dirigit a les seves famílies, podran valorar diferents aspectes dels vehicles, abordant qüestions com la seva funció, forma, evolució, combustible, capacitat, o tipologia dels que han tingut o han emprat els seus familiars habitualment per desplaçar-se, com també quins han utilitzat ocasionalment per anar de vacances o viatjar per feina.

És interessant també observar a partir del cercle proper de la família si han coincidit amb els costums de la societat, si ells mateixos han emprat aquests vehicles encara en ús o no; com es movia habitualment la gent dins la ciutat o entre ciutats, o en els entorns rurals o per sortir dels pobles, a quina edat van disposar de vehicle propi, quin era i quan els podia costar d'aconseguir-lo... Analitzar amb el grup com aquest ús del transport i dels vehicles afecta la societat, quin impacte ambiental té, tot generant una valoració i un debat entorn aquestes qüestions.

Un cop fetes les enquestes, han d'omplir-les a casa, amb les respostes rebudes.

També se'ls proposa l'opció de gravar un àudio mentre els familiars parlen i els fan les preguntes del qüestionari, si no és possible, el qüestionari omplert pot funcionar també, afegint les seves conclusions i imatges que l'acompanyin. Serà molt útil si demanen imatges de l'àlbum familiar, per tal d'il·lustrar aquestes narracions i enquestes.

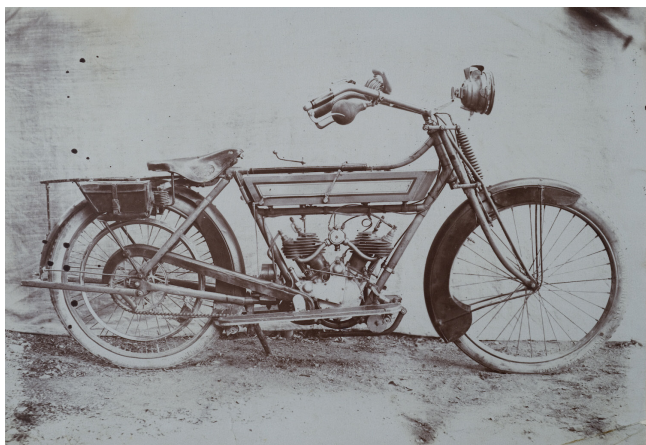
En una segona sessió a l'aula es posaran en comú, per petits grups, les entrevistes realitzades, es compartiran les imatges i els àudios, per tal de veure analogies i diferències, descobrint les diferents aportacions.

3. Per què ho fem?

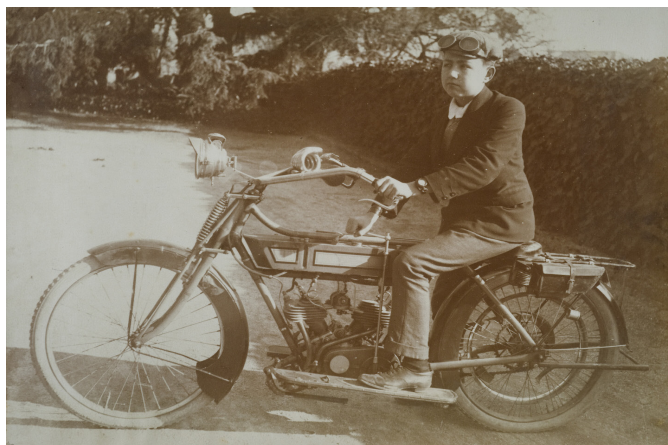
El nostre propòsit és generar un diàleg intergeneracional i promoure la reflexió a partir de l'observació de com es movien les persones o les mercaderies en les diverses situacions i entorns socials, a partir del testimoni dels seus familiars més immediats, per extrapolar-ho a la societat i comprendre aquesta evolució en el transport, com també interpretar els seus possibles motius o condicionants.

4. Conclusions:

Com a cloenda es proposa fer una exposició a l'aula de cadascuna de les recerques, qüestionaris i conclusions, acompanyades idealment de reproduccions d'aquestes fotografies dels àlbums familiars o de les imatges de la galeria de l'AFB.

1.

2.

1. "Motocicleta.", 1900. AFB. Autor desconegut.

2. "Nen amb motocicleta.", 1900. AFB. Autor desconegut.

Activitat 8 (9 sessions)

1. Proposta, què farem?

Investigar i fotografiar els vehicles i transports del nostre barri, ciutat o poble, per mostrar la seva diversitat analitzant els costums i preferències de les persones per moure's en la quotidianitat.

Us proposem sortir amb els i les alumnes per treballar des de l'àrea de descoberta de l'entorn, fent una recerca visual i fotogràfica pels volts de l'escola, posant atenció en els mitjans de transport i l'ús que en fan les persones, observant quin tipus de vehicle utilitzen més segons l'entorn, l'edat, el gènere, la necessitat...

2. Com ho farem?

Treballant en les diferents sessions per construir un projecte que s'exposarà al centre.

Sessió 01/sessió 02

Comenceu per recórrer la galeria de fotografies que us proposem per aquest tema, segurament millor si ho podeu fer en un parell de sessions per aconseguir una bona observació i reflexió. Ens fixem com estan realitzades i com per mitjà de la composició, punt de vista, enquadrament... explica una escena, fent entenedor el missatge de la imatge (podeu consultar també el document d'Alfabetització visual). És interessant que els i les alumnes siguin qui aprenguin a llegir i descriure la fotografia, seguint els passos proposats seguidament, analitzar-los tots, o segons es consideri per l'edat, només alguns d'ells:

En l'àmbit contextual: en quin moment i entorn s'ha realitzat la fotografia? Mirem la data de realització de la fotografia, per contextualitzar-los, és interessant fer-los reflexionar pel que fa a quins familiars seus vivien en aquella època, besavis, besàvies, avis, àvies, rebesavis, rebesàvies...? Si volem anar més enllà, quins esdeveniments històrics importants van succeir en aquells moments a la ciutat de Barcelona?

En l'àmbit narratiu: què ens està explicant la història? Què ens mostra? Que hi observeu?

En l'àmbit compositiu: com estan organitzades les coses que hi ha dins de l'enquadrament? El vehicle que heu cercat està en primer pla de l'escena, o se'l veu al fons? És per tant el protagonista de la imatge o un element del context? Hi ha línies horitzontals, vertical o diagonals que marquen unes direccions en la lectura de l'escena?

Proposem fer una llista amb tots els vehicles i transports que observem en aquestes fotografies.

Sessió 03

Un cop familiaritzats amb el tema i les imatges, us animem a fer diverses sortides: la primera sense càmera, amb una llibreta i llapis, per documentar tots els vehicles que observem en el nostre passeig, apuntant el nom i la localització on els hem vist, així com les persones que l'utilitzen, per intuir les dinàmiques del transport.

Sessió 04

Per grups i ja a classe faran una comparativa dels vehicles i transports que van veure en les imatges de la galeria fotogràfica i els que han observat en el seu passeig. Coincideixen? Quins sí i quins no? Els que no hem vist els podríem buscar i trobar? O potser ja no existeixen...?, o han evolucionat i canviat molt d'aspecte? Ho investiguem?

Decidiran conjuntament com fotografiar a aquests vehicles i si ho faran en blanc i negre o en color, en format horitzontal o vertical, com es repartiran la feina, si els vehicles estaran en moviment o parats i per tant han d'escollir una bona ubicació...

Recordeu-los-hi la importància de la llum, el punt de vista l'enquadrament i la composició (vegeu dossier alfabetització visual) de la fotografia que realitzarem i parlu-ne una mica amb els alumnes abans de sortir a fotografiar, com també animeu-los a observar i endreçar els elements de l'escena de tal manera que quedi clar allò que volen explicar i destacar en la seva fotografia.

Sessió 05

Sortireu pels voltants del centre i us adreçarem a les localitzacions que vau acordar, on van veure els vehicles i els transports, amb la voluntat d'explicar com, per on i amb quin vehicle es desplacen les persones pel seu entorn.

Els i les alumnes poden emprar càmeres digitals compactes o qualsevol dispositiu digital del què disposin o que tinguin a les escoles, fent els grups de treball amb una càmera mínim per cada grup.

Sessió 06

Sortir a fotografiar, si ho considereu necessari feu més d'una sortida, en funció de com creixi el projecte, per retratar aquests vehicles, per tal de confeccionar la galeria d'imatges de vehicles i mitjans de transport del vostre entorn.

"Fotoseqüències 2018-19". Institut Verdaguer. AFB. Fotografia de mòbil amb ràfega.

Sessió 07

Mireu les imatges per grups a l'aula i decidiu quines seleccioneu i quines descarteu. Idealment, les seleccionades s'imprimiran per tal de tenir una visió de conjunt i fer una valoració de la recerca fotogràfica realitzada.

Els demanem que reflexionin i contestin algunes qüestions com: us ha sorprès algun transport o vehicle dels què heu documentat? Observeu qui condueix, les edats el gènere, si varien en funció del tipus de vehicle... Heu fotografiat transports diversos i per on es desplacen? Heu descobert algun trajecte especialment transitat? Trobeu diferència entre els vehicles que heu vist en el vostre entorn respecte a d'altres que coneixeu o heu visitat? Hi ha algun transport que només estigui a la ciutat?, i a una gran ciutat?, o que hagi desaparegut?

Sessió 08

Per acabar la recerca se'ls proposa que localitzin els vehicles i transports que han retratat en la sortida, identificant-los dins la galeria d'imatges de l'AFB, per tal de veure si tenien versions més antigues i des de quan estan fotografiats, establint una comparativa visual i cercant l'observació dels detalls comuns i que els diferencien.

"Demostració d'uns patinets automàtics", 1917. AFB. Alexandre Merletti Quaglia.

Sessió 09

Per grups i escollint un títol comú per la mostra, que respongui a la valoració final que han fet de les imatges i l'observació de com han abordat fotogràficament el tema, comencen a preparar una exposició a l'aula, cada fotografia impresa anirà acompanyada d'un peu de foto en el que hi constarà: el títol de la fotografia, l'autor, la localització i la data.

3. Per què ho farem?

Perquè és una forma idònia d'aprendre des de l'experiència directa basada en l'observació i el contacte amb la realitat diària. Observar i retratar els vehicles i mitjans de transport, els ajudarà a conèixer les diferents variants d'aquests que existeixen en el seu entorn, i en d'altres si fan una excursió, i la comparativa amb la galeria d'imatges els permetrà conèixer la seva evolució que anirà lligada segurament a les necessitats socials.

Aprofundir en una proposta com aquesta, ens ajuda a passar per diferents fases d'investigació, execució i conclusions molt interessants, l'experiència de camp, és dir, sortir al carrer a cercar, observar i fotografiar, ens aporta un coneixement directe sobre el terreny, desenvolupada seguidament a l'aula i enriquint els coneixements adquirits.

4. Conclusions:

Observar les imatges cospades pels i les alumnes serà un exercici de comparativa amb les imatges de la galeria, per reflexionar i debatre amb el grup-classe, els podeu ajudar platejant-los-hi preguntes tipus:

Han canviat els vehicles i els transports? Com eren abans? I en l'actualitat?

Hi ha alguns dels vehicles observats a la galeria que no hàgiu vist actualment en les vostres sortides?

Quins?

Per què penseu que no els heu vist? Han desaparegut? Han canviat? Com? Quina utilitat tenen?

Quins vehicles que heu observat en les vostres sortides penseu que desapareixeran en el futur? Per què?

"Tramvia elèctric", 1908. AFB. Lluís Girau Iglesias.

Activitat 9 (4 sessions). Us la recomanem per Cicle superior de Primària.

1. Proposta, què farem?

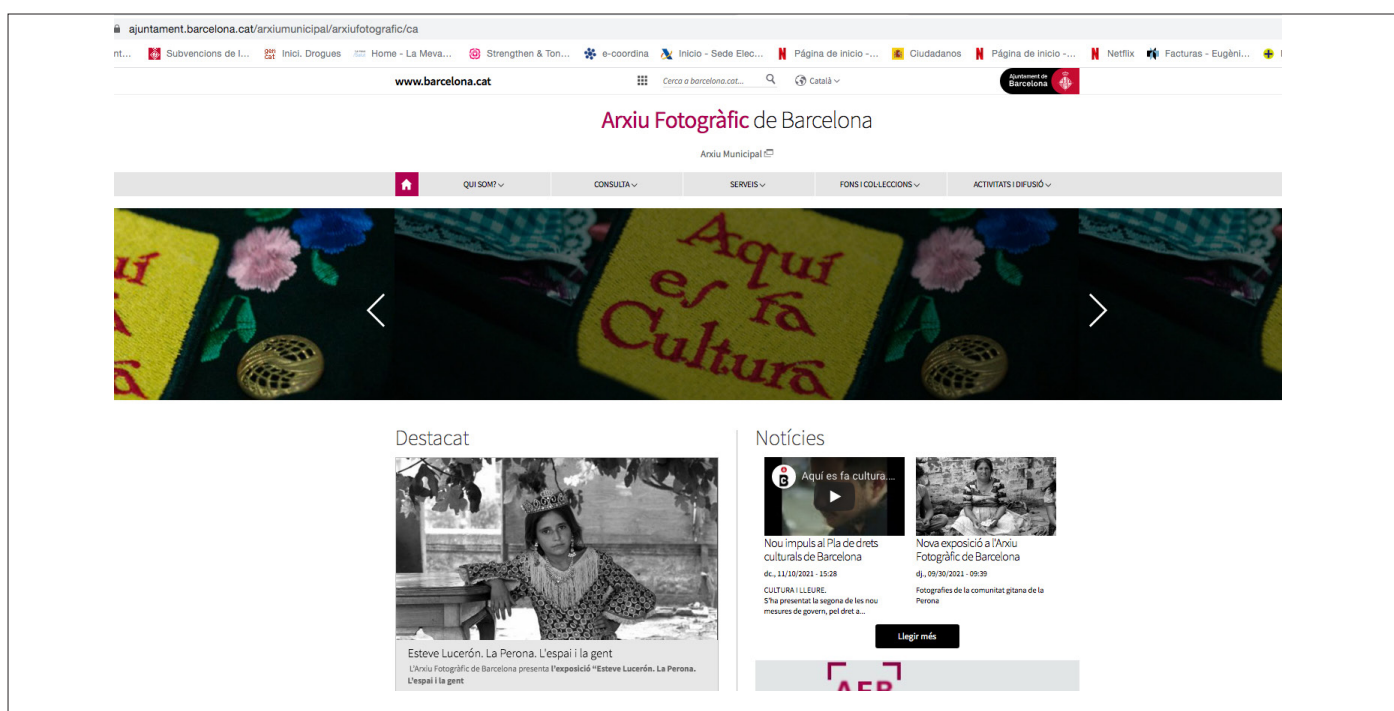
Aprendre a cercar a la web de l'AFB més fotografies relacionades amb el tema dels vehicles i els mitjans de transport. Hem preparat una galeria amb una selecció d'imatges relacionades, però al lloc web de l'arxiu en podeu trobar moltes més! Us proposem treballar en petits grups de recerca, i que cada grup busqui fotografies en el fons de l'arxiu.

2. Com ho farem?

Hi ha diverses formes de cercar imatges al lloc web de l'arxiu, us recomanem les següents opcions:

a. Exposicions virtuals: Entreu a la web de l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona:

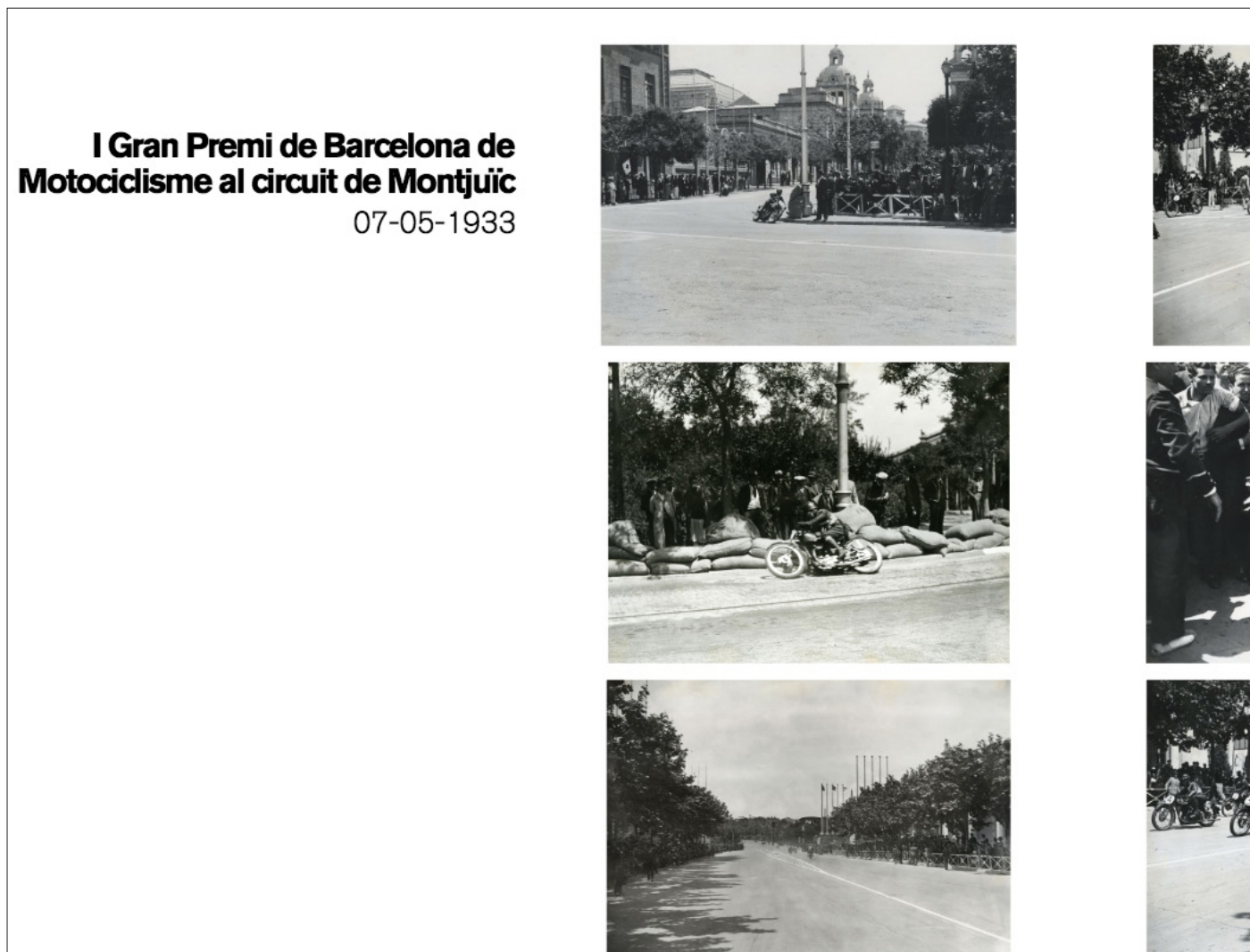
<https://ajuntament.barcelona.cat/arxiunicipal/arxiufotografic/ca/home>

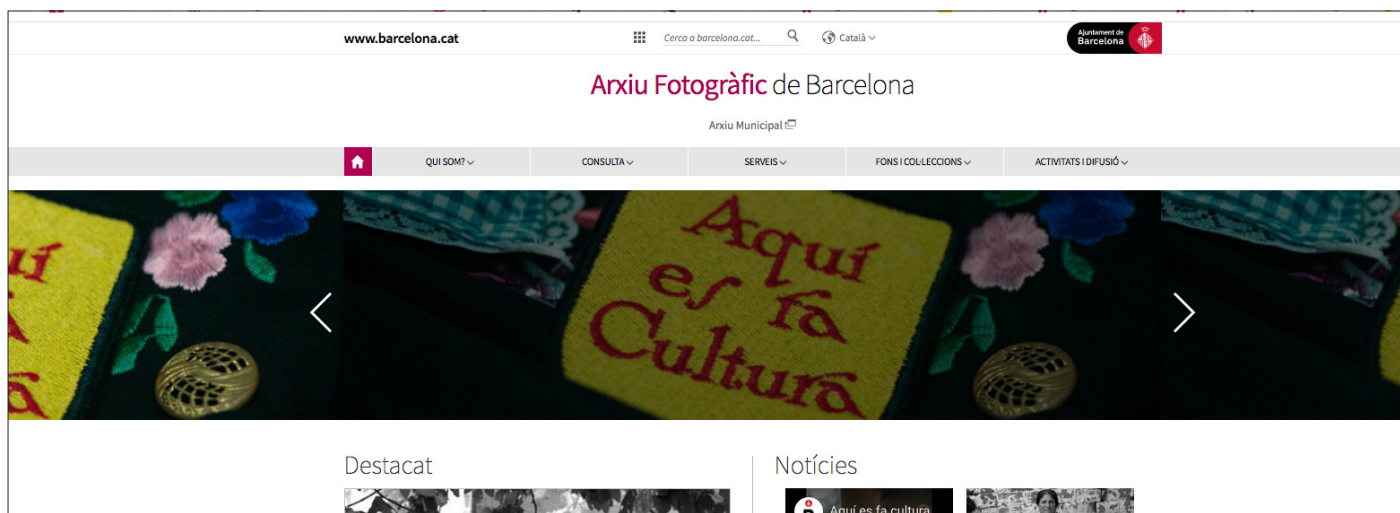
Un cop a dins us dirigeu al final de la pàgina principal on trobareu les Exposicions virtuals:

Aneu entrant a les diferents exposicions i cerqueu fotografies de vehicles i transports, en trobar-les realitzeu una captura de pantalla i les podeu guardar, per crear una nova col·lecció diferent de les fotografies de la galeria que nosaltres us proposem.

b. Consulta i venda d'imatges: Entreu a la pàgina principal de l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona: <https://ajuntament.barcelona.cat/arxiunicipal/arxiufotografic/ca/home> i accediu a **Consulta** en el menú principal. Accediu a **Serveis de consulta**.

Un cop a dins de serveis de consulta heu d'accedir a **consulta i venda d'imatges**.

www.barcelona.cat Cerca a barcelona.cat... Català Ajuntament de Barcelona

Arxiu Fotogràfic de Barcelona

Arxiu Municipal

QUI SOM? **CONSULTA** SERVEIS FONS I COL·LECCIONS ACTIVITATS I DIFUSIÓ

Inici » Consulta

Serveis de consulta

Consulta en línia

En el web de **consulta i venda d'imatges** trobaràs una selecció de fotografies dels fons de l'Arxiu Fotogràfic. També pots fer la teva recerca al **catàleg en línia** que reuneix bona part dels documents fotogràfics. Si alguna de les imatges és dels teu interès pots sol·licitar còpies digitals, concretant l'ús que en faràs i facilitant la signatura topogràfica o la nota d'identificació.

Consulta presencial

L'accés a la sala de consulta és amb cita prèvia, demanant hora mitjançant el servei: **atenció en línia**, o bé per telèfon: 93 256 34 20 i oferim la possibilitat de reproducció de les fotografies.

Horaris: matins de dilluns a divendres, de 9 a 14 h, dimarts i dimecres tarda de 16 a 18 h. Del 1 de maig al 30 de setembre, de dilluns a divendres, de 9 a 14 h.

Accesibilitat:

Accés ascensor per a cadira de rodes

Lavabos adaptats

En accedir us hi haureu de registrar com a nous usuaris i usuàries.

Ajuntament de Barcelona Castellano :: English

AFB Arxiu Fotogràfic de Barcelona

Correu electrònic

Contrasenya

Connectar

Registra nou usuari
He oblidat la meva contrasenya

Ja registrats i registrades accediu a aquesta pantalla de cerca:

Ajuntament de Barcelona Castellano :: English

AFB Arxiu Fotogràfic de Barcelona

Referència
Referència de la imatge del AFB (bcnXXXXXX)

Títol
Títol de la imatge

Autor
Autor/Fotògraf de la imatge

Paraules clau
Paraules que facin referència a la imatge separades per comes

Data inicial/Any inici Data final/Any fi

Cercar

Veure cistella | Desconnectar
Cistella 0 imatges - 0,00€

Hi ha diferents maneres de cercar fotografies:

A l'apartat del **Títol** o **Paraules clau** podeu cercar per paraules clau com:

Vehicle, transport, carrer...o més específiques com **cotxe, bicicleta, tren**, etc.

A l'apartat **Autor** podeu posar noms com:

- Ballell Maymí, Frederic
- Pérez de Rozas
- Esplugas, A.
- Carbonell, Juan
- Gaspar, Josep
- Colita
- Dominguez, Josep
- Toldrà Viazó, A.
- Sagarra, Josep Maria

També podeu provar combinacions de Títol i Autor com: **Cotxe** i **Pérez de Rozas**.

Un cop introduïts les paraules o autors cliquem a cercar i apareixerà una llista de referències d'imatges.

Referència

Referència de la imatge del AFB (bcnXXXXXX)

Títol

Títol de la imatge

Autor

Autor/Fotògraf de la imatge

Paraules clau

Paraules que facin referència a la imatge separades per comes

Data inicial/Any inici **Data final/Any fi**

Cercar

[Et trobes a | Inici](#)

1 2 3 4 5 6 >>

Resultats
Total fotografies: 79 - Total pàgines: 6

Veure	Referència	Títol	Fotografia
	bcn000909	Rally de cotxes antics Barcelona-Sitges <small>Pérez de Rozas</small>	
	bcn000869	Embarcament de cotxes Seat cap a Iugoslàvia <small>Pérez de Rozas</small>	
	bcn001025	Curses de down-cars (cotxes sense motor) Incident sense conseqüències, escena reconstruïda <small>Ballell, Frederic</small>	

Cliquem a sobre de la que ens interessa i podem observar-la a una mida més gran on veurem totes les seves dades rellevants.

Rally de cotxes antics Barcelona-Sitges

Autor: Pérez de Rozas

Referència:
bcn000909

Data:
25/02/1979

Resum:
Rally de cotxes antics Barcelona-Sitges

Opcions de compra:

Sel·leccionar	Qualitat	Preu
☐	A3 300 dpi RGB	277,80 €
☐	A4 300 dpi RGB	194,50 €
☐	A5 300 dpi RGB	125,00 €
☐	A6 300 dpi RGB	69,50 €
☐	WEB 72 dpi RGB	69,50 €

Afegir a la cistella

Sol·licitar per ús no comercial

Sel·leccionar	Qualitat	Preu
☐	A3 300 dpi RGB	4,75 €

Afegir a la cistella

Si us interessa la imatge, s'ha de demanar comprant-la a l'AFB, en el cas que la demaneu per recerca des d'una escola ho podeu fer de la següent manera per tal que sigui de forma gratuïta. Aneu a Opcions de compra i Sol·licitar per ús no comercial i s'afegeix a la cistella.

En el cas que vulgueu seguir cercant imatges continuem amb la recerca, quan ja acabem de demanar-les totes, a la part superior dreta de la pantalla teniu: **Veure cistella** si cliquem entrarem a la cistella, i si voleu acabar la "compra" clicareu a **Finalitzar la compra**:

Resum de la cistella:

Referencia	Qualitat	Unitats	Preu unitat	Opcions
bcn001975	A3 300 dpi RGB	2	3,926€	<input type="button" value="+"/> <input type="button" value="-"/> <input type="button" value="X"/>

Total a pagar:

Base imposable
 €

IVA 21%
 €

Total
 €

Dades de facturació

Nom

Cognoms

NIF / DNI

País

Ciutat

Codi Postal

Adreça

En finalitzar la compra per a ús no comercial hem d'explicar el "**Motiu de la cerca**", explicant que és per a ús educatiu o pel projecte l'Arxiu a l'Aula. Us les enviaran via correu per mitjà d'un enllaç on us podreu anar descarregant les fotografies.

Sol·licitut per a ús no comercial

Ompliu el formulari següent per a sol·licitar la descàrrega d'imatges de l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona, per a usos no comercials. En breu rebreu una resposta amb la aprovació o denegació de la teva sol·licitut.

Email

eugeniaeo@gmail.com

Telèfon

Motiu de la cerca

Térms i condicions d'ús de la llicència d'ús no comercial

1. Les reproduccions s'utilitzaran per a un ús únic, una sola llengua i una sola edició o producció, que s'haurà de fer constar en la sol·licitud. En cap cas es podran transferir a tercers aquests drets d'utilització.
2. Queda expressament prohibida la utilització de les fotografies per a altres usos que no siguin els que s'han sol·licitat. Si se'n fa un ús posterior cal obtenir una nova autorització, d'acord amb les condicions vigents en el moment de l'adquisició.
3. En qualsevol forma de reproducció o comunicació pública de les fotografies autoritzades s'haurà de fer constar: a) El nom de l'autor de la fotografia que, si no es coneix,

He llegit i accepto termes i condicions

Sol·licitar per ús no comercial

3. Per què ho fem?

Amb aquesta proposta de treball de recerca al lloc web de l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona ens interessa que pugueu conèixer de ben a prop com funciona i treure'n el màxim partit del seu contingut.

4. Conclusions

Proposem fer una exposició a l'aula en petits grups per mostrar les fotografies que han anat trobant, exposant si els ha sigut fàcil, si han trobat algun sistema per treballar i quant temps li han dedicat, com explicar també la seva recerca: quin tipus de fotografies han cercat i què han trobat i mostrar-les a la resta de companys i companyes de classe, compartint aquesta informació interessant pel grup.

(Fotografieu els resultats dels treballs realitzats i no oblideu compartir-los a Instagram etiquetant-los a [#larxiualaula](#))

Fragment de la fotografia: "Arribada al port de Barcelona del vaixell Ciudad de Toledo", 1956. AFB. Pérez de Rozas.

Ajuntament de
Barcelona

AFB

Arxiu Fotogràfic
de Barcelona

CLICme
PETITES EXPERIÈNCIES FOTOGRÀFIQUES